

Bibó István emlékezete Szegeden

- I. BIBÓ ISTVÁN A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM REKTORI HIVATALÁNAK ÉPÜLETÉBEN TALÁLHATÓ EMLÉKTÁBLÁJA (1989. MÁJUS 13.)

A táblát 1989-ben állította a Bibó István emlékbizottság. A táblán bronz Bibó István-portré látható a következő szöveggel:

„DEMOKRATÁNAK LENNI MINDENEKELŐTT ANNYIT JELENT, MINT NEM FÉLNI”

BIBÓ ISTVÁN 1911-1979 BIBÓ ISTVÁN EMLÉKBIZOTTSÁG. 1989

Az avatóbeszédet Csákány Béla, az egyetem rektora mondta. A beszédet itt közöljük.

Bibó István emléktáblája a Szegedi Tudományegyetem rektori hivatalának épületében (Fotó: Katkó Izabella)

CSÁKÁNY BÉLÁNAK, A JATE REKTORÁNAK A BIBÓ-EMLÉKTÁBLA
AVATÁSÁNAK ALKALMÁVAL ELHANGZOTT BESZÉDE

„Tisztelt vendégeink, tisztelt kollégák!

Az egyetem szegedi fennállásának ötvenedik évfordulójára 1971-ben kiadott almanac mindössze huszonnyolc sorban foglalja össze Bibó István munkásságát. A száraz és minden leírt szavában korrekt tudományos életrajzban van egy rövid mondat, amely jóvátehetetlen, s amelyet nekünk, a szegedi egyetemnek mégis meg kell próbálnunk minden lehetséges módon.

A mondat így hangzik: »Távozott 1950. december 31-én.« Most, amikor egyetemünk egykori hallgatójának és népet, nemzetet nevelő tudós professzorának emlékét márvánnyal és bronzsal is megörökítjük, hadd fejezzem ki az Egyetemi Tanács és a magam köszönetét és elismerését hallgatóink és fiatal oktatóink ama csoportjának, amely az elmúlt évben Bibó István emberi és alkotói személyiségének felmutatására összefogott, és annak a fájó mondatnak a jóvátételéhez vezető úton az első lépést helyettünk is megtette. Bibó István nevezetes szavai az emberi bátorságot dicsérik, s ennyiben összecsendenek Ady Endre szavaival a tűz csiholójáról. Ám nem Párizs vagy Prométheusz társul tudatunkban Bibó István nevéhez, hanem Genf és Szókratész. A reformáció nagy prédikátorainak útját járva peregrinált majd bujdosott ő is a történelem parancsa szerint. A már megkevert bürökpohár kiürítésétől megkímélte a sors, bár hazáján belül számkivetve, magyarnak számkivetve élte le utolsó évtizedeit, mégis folytathatta azt a munkát, amelyre életét tette: megszabadítani honfitársait a veszedelmes bizonyosságoktól.

Bibó Istvánra tíz éven át nem emlékeztünk érdeme szerint, ezért emléktábláját olyan helyre helyeztük, hogy diákok és tanárok, vendégek és egyetemi tisztviselők gyakran láthassák és olvashassák. Bibó István képmása Váró Márton szobrászművész alkotása, akit az a szál is összefűz Bibó István nemzedékével, s közös alma materünkkel, hogy Tomori Ilona gyermekeként látta meg a napvilágot.

Most pedig eleget teszek a Bibó István Emlékbizottság számomra meg-tisztelő felkérésének, és Bibó István emléktábláját átadom a szegedi egyetem közönségének.”

1989. 05. 13.

Bibó István emléktáblája a Szegedi Tudományegyetem rektori épületben, az emlékezés virágaival, 2023. május 10-én, Bibó István halálának 44. évfordulóján. (Fotó: Szoboszlai-Kiss Katalin)

II. BIBÓ ISTVÁN SZOBRA SZEGEDEN

A műalkotást 1996. június 14-én avatták fel. Barthné Mezőfi Móser Ilona szobrászművész alkotása, a szegedi Dóm téren, a Nemzeti Emlécsarnok kerengőjében helyezték el. A szobor talapzatának bronzabláján az alábbi szöveg olvasható:

BIBÓ ISTVÁN 1911-1979 JOGTUDÓS JATE EGYETEMI TANÁRA A MAGYAR DEMOKRÁCIA MENTORA 1956 HŐSE

A posztamens alján pedig a következő szöveg olvasható:

AJÁNDÉKOZTA A JATE JOGI KARA AZ AMERIKAI MAGYAR ÖREGDIÁKOK USA 1996

Bibó István szobra a szegedi Dóm téren, a Nemzeti Emlécsarnok kerengőjében, az emlékezés virágaival, 2023. május 10-én, Bibó István halálának 44. évfordulóján.

(Fotó: Szoboszlai-Kiss Katalin)

ugyan, de Európán is elfordul. Végigvizsgáltunk több, mint egy tucat ilyen esetet, s kiderült, ezekben is

volt jellemző. Nemcsak eredeti daganatokat vizsgáltunk, hanem hat olyan daganattípust, amely nem az

általános, ami valamilyen kutatási feltételek megteremtésére, vélhetően hamarosan sort kerítenek e vírus

gyakorlati hazavizsgálásában.

Kalocsai Katalin

Bibó-szobrot avattak

● Munkatársunktól

„Bibó István jogtudós, JATE egyetemi tanár, a magyar demokrácia mentora, 1956 hőse” – ezek a szavak állnak Bibó István tegnapi felavatott mellszobrának talapzatán. Századunk kiemelkedő magyar gondolkodója, közírója és jogtudora a Dóm téri Nemzeti Emlécsarnokban kapott helyet, holott – mondotta az avatáson dr. Molnár Imre dékán – életének utolsó évtizedeiben nem gondolt arra, hogy egyszer majd szobrot állítanak neki. Ezért hálás az utókor Szeged városának – tette hozzá dr. Prágay Dezső professzor, aki emigrációban tanulmányozta Bibó életművét. Kijelentette, hogy Bibó örökségének be kell épülnie a magyar öntudatba, annak részét képezve. Kemény István főtanácsos

Szoboravatató. Képünkön balról jobbra: dr. Szalay István polgármester, dr. Molnár Imre dékán, dr. Prágay Dezső professzor, Barth Ilona, a szobor alkotója és dr. Ványai Éva alpolgármester. (Fotó: Miskalczai Róbert)

arra hívta fel a figyelmet, hogy az 1956-os forradalom szellemét Nagy Imre és Bibó István testesíti meg. Ezt el kell mondani, mert mintha kezdene homályosulni a forradalom emléke és Bibó ta-

nítása. Holott ő volt az, aki hibátlanul fogalmazta meg a demokrácia fogalmát. Hozzátette: a mostani demokráciánk még mindig nem az, mint amiről Bibó írt. Egykori tanítványa, dr. Szentpéteri

István, Bibó István egyik legfontosabb tanítását idézte: „Óvakodj a hatalomtól!” Mint mondotta, biztosítékokat kell beépíteni a rendszerbe, s itt az ideje, hogy újraolvassuk Bibó István műveit.

● Tudósítónktól

Az Alföldi Tükör mai műsora 18 óra 13 perckor kezdődik a Tv 2-n. A műsorból kiderül, merre tart az animáció művészete Magyarországon, felfeltó adnak a Szegedi Kortárs Balett legutóbbi táncestjéről, a régi zsinagógából. Bemutatkoznak a jövő énekessztárjai Szolnokon, valamint a békéscsabai folklórfesztiválról készült tudóstásban a határainkon túli magyar együttesek előadásába is bepillanthatnak a tévénézők. Az Alföldi Tükör szerkesztő műsorvezetője: Sári Zsuzsa.

Lélektől lélekig

● DM-információ

A mai Lélektől lélekig című műsorban utolsó részéhez érkezett a természetes családtervezéssel foglalkozó sorozat a szegedi városi tévében. A mai adás arra adja meg a választ, hogy a gyakorlatban hogyan tudjuk hasznosítani az eddig tanultakat. A műsor szerkesztő-műsorvezetője: Garda László.

Bibó István szobrának avatásáról szóló beszámoló a Délmagyar napilap 1996. június 25-ei számában jelent meg.

BIBÓ-SZOBROT AVATTAK

Szoboravató. Képünkön balról jobbra: dr. Szalay István polgármester, dr. Molnár Imre dékán, dr. Prágay Dezső professzor, Barth Ilona, a szobor alkotója és dr. Ványai Éva alpolgármester. (Fotó: Miskolczi Róbert.)

„Bibó István jogtudós, JATE egyetemi tanár, a magyar demokrácia mentora, 1956 hőse” – ezek a szavak állnak Bibó István tegnap felavatott mellszobrának talapzatán. Századunk kiemelkedő magyar gondolkodója, közírója és jogtudora a Dóm téri Nemzeti Emlékcsarnokban kapott helyet, holott – mondotta az avatáson dr. Molnár Imre dékán – életének utolsó évtizedeiben nem gondolt arra, hogy egyszer majd szobrot állítanak neki. Ezért hálás az utókor Szeged városának – tette hozzá dr. Prágay Dezső professzor, aki emigrációban tanulmányozta Bibó életművét. Kijelentette, hogy Bibó örökségének be kell épülnie a magyar öntudatba, annak részét képezve. Kemény István főtanácsos arra hívta fel a figyelmet, hogy az 1956-os forradalom szellemét Nagy Imre és Bibó István testesíti meg. Ezt el kell mondani, mert mintha kezdene homályosulni a forradalom emléke és Bibó tanítása. Holott ő volt az, aki hibátlanul fogalmazta meg a demokrácia fogalmát. Hozzátette: a mostani demokráciánk még mindig nem az, mint amiről Bibó írt. Egykori tanítványa, dr. Szentpéteri István, Bibó István egyik legfontosabb tanítását idézte: „Óvakodj a hatalomtól!” Mint mondotta, biztosítékokat kell beépíteni a rendszerbe, s itt az ideje, hogy újraolvassuk Bibó István műveit.^[1]

[1] A Délmagyarban megjelent cikk felkutatását köszönjük Medgyesi Konstantinnak, a Szegedi Tudományegyetem JGYPK Művelődéstudományi Tanszék munkatársának, a Móra Ferenc Múzeum főmuzeológusának.

III. BIBÓ ISTVÁN RÓL ELNEVEZETT TANTEREM A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KARÁN

Bibó terem a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karon (Fotó: Szoboszlai-Kiss Katalin)

Összeállította Kukorelli István és Szoboszlai-Kiss Katalin a 2024-ben a Méry Ratio Kiadónál megjelent „Aki a Tízparancsolata szerint élt - Bibó István emlékezete” című könyvük alapján.

Szerényi Gábor grafikája